

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 5CoCsp/20/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7816207231
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 03. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Adriana Murínová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2022:7816207231.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Adriany Murínovej a členiek JUDr. Slávky Zborovjanovej a JUDr. Zuzany Stolárovej v spore žalobcu B. O., G.. XX.X.XXXX, K. Š., L. X/XXX, zastúpeného JUDr. Ivetou Višňovskou, advokátkou, so sídlom v Spišskej Novej Vsi, Radničné námestie 279/4, proti žalovanému PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pribinova 25, IČO: 35 792 752, zastúpeného: Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Kubániho 16, o určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti zmlúv o revolvingovom úvere, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Rožňava zo dňa 13. októbra 2020 č.k. 4Csp/46/2016 - 260 takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.

Žalobcovi p r i z n á v a voči žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Rožňava (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „súd“) napadnutým rozsudkom určil za bezúročný a bez poplatkov spotrebiteľský úver poskytnutý na základe: I/ Zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 29.4.2014 uzatvorenej medzi žalobcom ako dlžníkom a žalovaným ako veriteľom, II/ Zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 30.9.2014 uzatvorenej medzi žalobcom ako dlžníkom a žalovaným ako veriteľom, III/ Zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 9.10.2014 uzatvorenej medzi žalobcom ako dlžníkom a žalovaným ako veriteľom, IV/ Zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 30.12.2014 uzatvorenej medzi žalobcom ako dlžníkom a žalovaným ako veriteľom, V/ Zmluvy o spotrebiteľskom úvere revolvingového typu č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 23.3.2015 uzatvorenej medzi žalobcom ako dlžníkom a žalovaným ako veriteľom. Zároveň uložil žalovanému povinnosť v lehote troch dní odo dňa právoplatnosti rozsudku zaplatiť žalobcovi sumu 1.806,01 eur (výrok VI/) a priznal žalobcovi náhradu trov konania proti žalovanému v plnom rozsahu s tým, že o výške tejto náhrady bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením (výrok VII/).

2. Rozhodol tak o žalobe, ktorou sa žalobca domáhal určenia, že sú bezúročné a bez poplatkov vyššie označené medzi žalobcom ako dlžníkom a žalovaným ako veriteľom uzatvorené zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 29.4.2014, o spotrebiteľskom úvere č. 8500081806 zo dňa 30.9.2014, o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 9.10.2014, o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 30.12.2014 a o spotrebiteľskom úvere revolvingového typu č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 23.3.2015, ako aj vydania bezdôvodného obohatenia potom, ako uznesením zo dňa 10.10.2017 č.k. 4Csp/46/2016 - 59 spojil na spoločné konanie konania vedené na Okresnom súde Rožňava pod sp. zn. 4Csp/46/2016, sp. zn. 9Csp/47/2016, sp. zn. 5Csp/37/2016, sp. zn. 10Csp/47/2016, sp. zn. 8Csp/46/2016 s tým, že toto spojené konanie sa bude ďalej viesť pod sp. zn. 4Csp/46/2016 a jeho

predchádzajúci rozsudok zo dňa 11. decembra 2018 č.k. 4Csp/46/2016-138, ktorým vyhovel žalobám, zrušil Krajský súd v Košiciach uznesením zo dňa 29. novembra 2019 č.k. 1Co/70/2019-206 vytýkajúc súdu, že vyhovel žalobám vychádzajúc z úsudku, že „považuje úver poskytnutý žalovaným žalobcovi na základe predmetnej úverovej zmluvy za bezúročný a bez poplatkov, pretože neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods.1, § 9 ods. 2 písm. a) až l), r), y)“, avšak svoje rozhodnutie odôvodnil iba prepisom zákonného ustanovenia a bez toho, aby uviedol dokázané konkrétne skutočnosti, o ktoré opiera svoje právne posúdenie a právne závery.

3. Po vrátení veci a vykonanom dokazovaní súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa § 9 ods. 2, § 11 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení účinnom ku dňu uzavretia zmlúv (ďalej v texte aj „zákon o spotrebiteľských úveroch“ alebo len „ZoSÚ“), ako i podľa § 52, § 451, § 456, § 458 ods. 1 Občianskeho zákonníka, a to osobitne vo vzťahu k medzi žalobcom ako dlžníkom a žalovaným ako veriteľom uzatvorenej zmluve o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 29.4.2014, o spotrebiteľskom úvere č. 8500081806 zo dňa 30.9.2014, o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 9.10.2014, o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 30.12.2014 a o spotrebiteľskom úvere revolvingového typu č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 23.3.2015 a uzavrel, že za bezúročný a bez poplatkov je potrebné považovať spotrebiteľský úver poskytnutý na základe Zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 29.4.2014, Zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 30.9.2014, Zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 9.10.2014, Zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 30.12.2014 a tiež Zmluvy o spotrebiteľskom úvere revolvingového typu č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 23.3.2015, pre absenciu zákonných náležitostí v spotrebiteľskej úverovej zmluve z dôvodu nedostatkov v členení splátok úveru, nesprávne v neprospech spotrebiteľa uvedenej RPMN a uvedenia termínu konečnej splatnosti úveru, ktorý zo zmluvy nie je jednoznačne zrejмый pre žalujúceho spotrebiteľa, ktorý navyše s náležitosťami posudzovaných spotrebiteľských zmlúv nebol riadne oboznámený, teda zo strany žalovaného veriteľa nebola riadne splnená informačná povinnosť a ostalo nepreukázané, či si žalovaný splnil zákonnú povinnosť overiť si platobnú schopnosť žalobcu a jeho príjmové pomery a akým spôsobom. Zo zistenia, že žalobca sa až pri konzultácií s právnym zástupcom dozvedel, že podpisom na zmluve mu budú poskytnuté dva úvery, a to jeden klasický spotrebiteľský a druhý tzv. „automaticky revolving“, súd usúdil, že v čase uzavretia zmluvy žalobca o tom nemal vedomosť, čo vyhodnotil ako konanie žalovaného v hrubom rozpore s dobrými mravmi voči žalujúcemu spotrebiteľovi. Vychádzajúc zo záveru, že poskytnuté spotrebiteľské úvery je potrebné považovať za bezúročné a bez poplatkov, súd zaviazal žalovaného vydať žalobcovi bezdôvodné obohatenie v sume rovnajúcej sa rozdielu toho, čo žalobca mal skutočne zaplatiť a čo žalovanému zaplatil.

4. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 2 CSP, nakoľko mal žalobca v konaní plný úspech.

5. Proti všetkým výrokom rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný z odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. d), f), a h) CSP. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil a žalobu zamietol a žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, vrátane trov odvolacieho konania.

5.1. Žalovaný v odvolaní namietol správnosť záveru súdu prvej inštancie, že jednotlivé zmluvy neobsahujú členenie splátky, termín konečnej splatnosti a správny údaj o priemernej hodnote RPMN.

5.2. Poukazom na závery v uznesení Najvyššieho súdu SR z 22.2.2018 sp. zn. 3Cdo/146/2017 žalovaný tvrdil, že nikdy neexistovala povinnosť členenia splátok, t.j. číselného vyjadrenia toho, aká je konkrétna vnútorná skladba tej ktorej anuitnej splátky.

5.3. Správnosť záveru súdu, že jednotlivé zmluvy neobsahujú termín konečnej splatnosti žalovaný spochybňoval v odvolaní námietkou, že súd pri rozhodovaní nezohľadnil skutočnosť, že „z predložených dôkazov (zmluva o revolvingovom úvere, k nej patriace zmluvné dojednania a oznámenie veriteľa o schválení úveru) bolo v konaní preukázané, že každá zmluva o úvere je tvorená aj zmluvnými dojednaniaми a tiež oznámením veriteľa o schválení dlžníkovi“. Na podporu tohto svojho tvrdenia žalovaný v odvolaní poukázal na závery v rozsudku Krajského súdu v Prešove sp. zn. 13Co/111/2014, Krajského súdu v Nitre sp. zn. 25Co/62/2019 a Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 25Co/2/2019. Podčiarkol, že v zmysle rozhodnutia Súdneho dvora Európskej Únie vo veci C-42/15 uvedený údaj

je možné uviesť v akomkoľvek dokumente tvoriacom zmluvu, keďže „článok 10 ods. 1 a 2 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS v spojení s článkom 3 písm. m) tejto smernice sa má vykladať v tom zmysle, že zmluva o úvere nemusí byť nevyhnutne vyhotovená ako jediný dokument, ale všetky náležitosti uvedené v článku 10 ods. 2 uvedenej smernice musia byť vyhotovené písomne alebo na inom trvalom nosiči“.

5.4. Podľa názoru žalovaného súd prvej inštancie nesprávne ustálil, čo tvorí obsah zmluvy a v dôsledku nesprávneho postupu dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, tvrdiac pritom, že súčasťou zmluvy o úvere sú aj zmluvné dojednania a „z ustanovenia článku 4., ods. 4.5. zmluvných dojednaní vyplýva Deň splatnosti poslednej splátky úveru, resp. revolvingu podľa splátkového kalendára je dňom konečnej splatnosti úveru“ a „deň splatnosti poslednej splátky úveru je uvedený v oznámení veriteľa o schválení úveru dlžníkovi“, čím je splnená požiadavka vyplývajúca zo zákona.

5.5. Žalovaný tiež namietol, že súd prvej inštancie postupom v rozpore s vyhláškou Ministerstva financií SR č. 289/2010 Z. z. o predkladaní údajov veriteľmi poskytujúcimi spotrebiteľské úvery dospel k chybnému záveru o uvedení nesprávnych hodnôt priemernej RPMN, keď súd namiesto údajov platného pre úvery nezabezpečené so splatnosťou 1-5 rokov použil údaj pre úvery zabezpečené.

5.6. Nakoniec žalovaný tvrdil, že odvolaním napadol výroky I/ až V/ napadnutého rozsudku aj preto, lebo „pre konanie išlo len o prejudiciálne otázky vo vzťahu k žalobe o plnenie. Na základe toho súd mal žalobu v časti určovacích výrokov zamietnuť pre jej procesnú neprípustnosť, pretože rozhodovanie o určovaní výroku neprichádza do úvahy v prípadoch, v ktorých sa žaluje aj o plnenie, ktoré je založené na takejto predbežnej otázke“.

6. Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného uviedol, že súd prvej inštancie vykonal dostatočné dokazovanie, náležite posúdil skutkový stav, právnu stránku veci a rozhodol v súlade s platnými právnymi predpismi. Poukázal na to, že žalovaný je známou obchodnou spoločnosťou, ktorá dlhodobo poskytuje spotrebiteľské úvery, a to aj za podmienok priamo odporujúcich zákonu, vo forme vopred pripravených predformulovaných spotrebiteľských úverových zmlúv, s ktorými sa spotrebiteľia nemajú možnosť adekvátne oboznámiť, ovplyvniť ich a v prípade nutnej potreby získania finančných prostriedkov sa takto nevýhodným podmienkam musia podrobiť. Najmä akcentoval, že súd prvej inštancie okrem rozpisu splátok a určenia RPMN, správne skúmal aj obligatórnu náležitosť spotrebiteľskej úverovej zmluvy, a to termín konečnej splatnosti, ktorý nie je jednoznačne zrejмый pre žalobcu ako spotrebiteľa, ktorý nebol riadne oboznámený s náležitosťami zmluvy, pričom v prípade absencie čo i len jednej z nich, tak, ako to ustanovuje § 11 zákona o spotrebiteľských úveroch, je úver potrebné považovať za bez úročný a bez poplatkov. Žalobca taktiež poprel tvrdenia žalovaného vo vzťahu k oznámeniam veriteľa o schválení úveru dlžníkovi a znovu podčiarkol, že tieto oznámenia neobdržal spolu so samotnou úverovou zmluvou, ktorú so žalovaným uzatváral, obchodné podmienky žalovaného, resp. zmluvné podmienky k tej ktorej zmluve mu neboli poskytnuté a neboli žalobcovi dané na podpis.

7. Žalovaný nevyužil právo na podanie odvolacej repliky.

8. Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd prejednal odvolanie žalovaného ako podané včas a oprávnenou osobou, proti rozhodnutiu, proti ktorému je prípustné, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods.1 CSP a contrario, v rozsahu danom § 379, § 380 ods. 1, 2 CSP z hľadísk žalovaným uplatnených odvolacích dôvodov (§ 365 ods. 1 písm. d/, f/, a h/ CSP) a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného je nedôvodné. Rozsudok je vecne správny, preto ho odvolací súd podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

9. Pokiaľ žalovaný v odvolaní uplatnil odvolací dôvod podľa § 365 ods.1 písm. d) CSP, t.j. že konania má inú vada, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci), tento odvolací dôvod dopadá na akékoľvek pochybenia v procesnom postupe súdu, ktoré nie sú subsumovateľné pod ostatné odvolacie dôvody, avšak len za predpokladu, že mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, napr. nesprávne realizovaná manudukčná povinnosť súdu, pochybenia vo vykonanom dokazovaní (vykonanie nezákonne získaného dôkazu bez splnenia predpokladu uvedeného v článku 16 ods. 2, alebo vypočutie relevantného svedka bez poučenia o práve odoprieť výpoveď), porušenie viazanosti

súdu inými rozhodnutiami alebo posúdenie predbežnej otázky v rozpore s existujúcim rozhodnutím príslušného orgánu.

10. Žalovaným uplatnený odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. f) CSP, t.j. že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, je v súdnej praxi vykladaný tak, že musí ísť o také skutkové zistenia, na základe ktorých súd prvej inštancie vec posúdil po právnej stránke a ktoré nemajú v podstatnej časti oporu vo vykonanom dokazovaní. Skutkové zistenia nezodpovedajú vykonaným dôkazom, ak výsledok hodnotenia dôkazov nie je v súlade s § 191 CSP, a to vzhľadom na to, že súd vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo z prednesov strán nevyplývali, ani inak nevyšli počas konania najavo alebo opomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané alebo vyšli počas konania najavo. Nesprávne sú aj také skutkové zistenia, ktoré súd prvej inštancie založil na chybnom hodnotení dôkazov. Typovo ide o situáciu, kde je logický rozpor v hodnotení dôkazov, prípadne poznatkov, ktoré vyplývajú z prednesov strán alebo ktoré vyšli najavo inak z hľadiska závažnosti (dôležitosti), zákonnosti, pravdivosti, eventuálne vierohodnosti alebo ak výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z § 185 a nasl. CSP.

11. Právnym posúdením je činnosť súdu prvej inštancie, pri ktorej aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav, tzn. vyvodzuje zo skutkového zistenia, aké práva a povinnosti majú strany podľa príslušného právneho predpisu.

12. Nesprávnym právnym posúdením veci v zmysle odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods.1 písm. h) CSP je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav (skutkové zistenie), pričom o mylnú aplikáciu právnych predpisov ide, ak súd použil iný právny predpis, než ktorý mal správne použiť alebo aplikoval správny predpis, ale nesprávne ho vyložil, prípadne ho na daný skutkový stav inak nesprávne aplikoval (z podradenia skutkového stavu pod právnu normu vyvodil nesprávne právne závery o právach a povinnostiach sporových strán). Použitie správneho ustanovenia neznamená iba opísanie jeho dikcie, ale i jeho správne priradenie k zistenému skutkovému stavu alebo, inak vyjadrené, posúdením veci po právnej stránke treba rozumieť výklad o tom, z ktorých ustanovení zákona alebo iného právneho predpisu súd vychádzal, t.j. prečo pod tieto ustanovenia súd podradil zistený skutkový stav a ako ho prípadne vyložil, a výklad o tom, aké majú strany sporu na základe zisteného skutkového stavu podľa týchto ustanovení vo vzťahu k predmetu konania práva a povinnosti a ako bola preto vec rozhodnutá.

13. Po preskúmaní veci dospel odvolací súd k záveru, že tieto žalovaným uplatnené odvolacie dôvody nie sú spôsobilé spochybníť vecnú správnosť napadnutého rozsudku o vyhovení žalobe.

14. Rozhodnutiu súdu prvej inštancie v tejto nemožno vytknúť nedostatočné zistenie skutkového stavu, ani to, že by súd vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov sporových strán nevyplývali a ani nevyšli za konania najavo, že by súd opomenul niektoré rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané alebo že by v jeho hodnotení dôkazov bol logický rozpor, prípadne že by výsledok jeho hodnotenia dôkazov nezodpovedal tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z § 185 a nasl. CSP.

15. Súd prvej inštancie vykonal dokazovanie v rozsahu dostatočnom pre úplné zistenie skutkového stavu. Vykonané dôkazy vyhodnotil podľa § 191 ods. 1 a 2 CSP, § 192 CSP. Z týchto dôkazov dospel k správny skutkovým zisteniam, na ktorých aj založil svoje rozhodnutie, a zo zisteného skutkového stavu vyvodil aj správny právny záver, ak žalobe žalobcu vyhovel vychádzajúc z úsudku, že posudzované zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 29.4.2014, o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 30.9.2014, o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 9.10.2014, o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 30.12.2014 a o spotrebiteľskom úvere revolvingového typu č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 23.3.2015, sú zmluvami spotrebiteľskými, ktorou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom (§ 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka), nakoľko zmluva o spotrebiteľskom úvere neprestáva byť zmluvou spotrebiteľskou, hoci má charakter absolútneho obchodu. Správne preto prvoinštančný súd postupoval, ak označené úverové zmluvy posúdil i podľa predpisov na ochranu spotrebiteľa a správne uzavrel, že úvery, na ich základe žalobcovi poskytnuté, je v zmysle § 11 ods. 2 písm. b) zákona o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzavretia posudzovaných zmlúv, potrebné poskytnuté spotrebiteľské úvery považovať

za bezúročné a bez poplatkov z dôvodu absencie obligatórnej náležitosti - uvedenie termínu konečnej splatnosti úveru (§ 9 ods. 2 písm. f/).

16. S dôvodmi napadnutého rozsudku v tomto smere sa odvolací súd stotožňuje a na tieto odkazuje (§ 387 ods. 2 CSP), keďže ani počas odvolacieho konania nevyšli najavo také skutočnosti, ktoré by odôvodňovali iné rozhodnutie vo veci.

17. Žalovaný v tomto smere v odvolaní neopodstatnene namietol správnosť záveru súdu, že jednotlivé zmluvy neobsahujú termín konečnej splatnosti bez ďalšieho (jedine) tvrdením, že súd pri rozhodovaní nezohľadnil skutočnosť, že „z predložených dôkazov (zmluva o revolvingovom úvere, k nej patriace zmluvné dojednania a oznámenie veriteľa o schválení úveru) bolo v konaní preukázané, že každá zmluva o úvere je tvorená aj zmluvnými dojednaniaми a tiež oznámením veriteľa o schválení dlžníkovi“, a ak na podporu tohto svojho tvrdenia žalovaný v odvolaní poukázal na závery v rozsudku Krajského súdu v Prešove sp. zn. 13Co/111/2014, Krajského súdu v Nitre sp. zn. 25Co/62/2019 a Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 25Co/2/2019 a závery rozsudku Súdneho dvora Európskej Únie vo veci C-42/15, podľa ktorého uvedený údaj je možné uviesť v akomkoľvek dokumente tvoriacom zmluvu, keďže „článok 10 ods. 1 a 2 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS v spojení s článkom 3 písm. m) tejto smernice sa má vykladať v tom zmysle, že zmluva o úvere nemusí byť nevyhnutne vyhotovená ako jediný dokument, ale všetky náležitosti uvedené v článku 10 ods. 2 uvedenej smernice musia byť vyhotovené písomne alebo na inom trvalom nosiči“.

18. Výrok rozsudok Súdneho dvora (tretia komora) z 9. novembra 2016 vo veci C-42/15, v konaní o návrhu na začatie prejudiciálneho konania, ktorý podal Okresný súd Dunajská Streda v spore Home Credit Slovakia a.s./Klára Bíróová (týkajúci sa výkladu Smernice 2008/48/ES- spotrebiteľský úver, článok 1, článok 3 písm. m), článok 10 ods. 1 a 2, článok 22 ods. 1 a článok 23, výkladu pojmov „písomne“ a „iný trvalý nosič“, zmluva odkazujúca na iný dokument, požiadavka „písomnej formy“ v zmysle vnútroštátneho práva, uvedenie požadovaných informácií odkazom na objektívne parametre, náležitosti, ktoré sa majú uviesť v zmluve o úvere na dobu určitú, dôsledky neuvedenia povinných informácií, proporionalita) znie nasledovne:

18.1. Článok 10 ods. 1 a 2 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS v spojení s článkom 3 písm. m) tejto smernice sa má vykladať v tom zmysle, že:

- zmluva o úvere nemusí byť nevyhnutne vyhotovená ako jediný dokument, ale všetky náležitosti uvedené v článku 10 ods. 2

uvedenej smernice musia byť vyhotovené písomne alebo na inom trvalom nosiči,

- nebráni tomu, aby členský štát vo svojej vnútroštátnej právnej úprave stanovil na jednej strane, že zmluva o úvere, ktorá patrí do pôsobnosti smernice 2008/48 a ktorá je vypracovaná písomne, musí byť podpísaná zmluvnými stranami, a na druhej strane, že táto požiadavka podpísania sa vzťahuje na všetky náležitosti tejto zmluvy uvedené v článku 10 ods. 2 tejto smernice.

18.2. Článok 10 ods. 2 písm. h) smernice 2008/48 sa má vykladať v tom zmysle, že nie je nevyhnutné, aby zmluva o úvere uvádzala splatnosť splátok spotrebiteľa odkazom na konkrétny dátum, pokiaľ podmienky tejto zmluvy umožňujú spotrebiteľovi bez ťažkostí a s istotou identifikovať dátumy týchto splátok.

18.3. Článok 10 ods. 2 písm. h) a i) smernice 2008/48 sa majú vykladať v tom zmysle, že zmluva o úvere na dobu určitú stanovujúca amortizáciu istiny po sebe nasledujúcimi splátkami nemusí vo forme amortizačnej tabuľky spresňovať, aká časť každej splátky bude započítaná na vrátenie tejto istiny. Tieto ustanovenia v spojení s článkom 22 ods. 1 tejto smernice bránia tomu, aby členský štát stanovil takúto povinnosť vo svojej vnútroštátnej právnej úprave.

18.4. Článok 23 smernice 2008/48 sa má vykladať v tom zmysle, že nebráni tomu, aby členský štát vo svojej vnútroštátnej právnej úprave stanovil, že v prípade, ak zmluva o úvere neobsahuje všetky náležitosti uvedené v článku 10 ods. 2 tejto smernice, táto zmluva sa bude považovať za zmluvu o úvere bez úrokov a poplatkov, pokiaľ ide o okolnosť, ktorej neuvedenie môže spochybniť možnosť spotrebiteľa posúdiť rozsah svojho záväzku

19. Podľa § 9 ods. 2 písm. f) zákona o spotrebiteľských úveroch (v znení účinnom v čase uzatvorenia posudzovaných úverových zmlúv) zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať (o.i) dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru.

20. K uplatňovaniu ustanovenia § 9 zákona o spotrebiteľských úveroch so zohľadnením právnych záverov prijatých Súdny dvorom Európskej únie v rozsudku vo veci C-42/15 Home Credit Slovakia, a.s. proti Kláre Biróovej odvolací súd pripomína bod 29 a 30 rozsudku vo veci C-42/15, v ktorom Súdny dvor EÚ konštatuje, že podľa článku 10 ods. 1 prvého pododseku smernice 2008/48 sa zmluvy o úvere vypracujú písomne alebo na inom trvalom nosiči. Uvedená smernica však žiadnym spôsobom neuvádza, že zmluvy o úvere, na ktoré sa vzťahuje toto ustanovenie, musia byť vyhotovené v jedinom dokumente. Súdny dvor EÚ teda jednoznačne uvádza, že vzhľadom na cieľ smernice 2008/48 nemusia byť všetky náležitosti uvedené v článku 10 ods. 2 smernice 2008/48 nevyhnutne obsiahnuté v jedinom dokumente. Zároveň však poznamenáva, že vzhľadom na odsek 1 tohto článku musia byť všetky náležitosti, ktoré vymenúva tento odsek 2, vyhotovené písomne alebo zachytené na inom trvalom nosiči a musia byť neoddeliteľnou súčasťou zmluvy o úvere. V bode 34 Súdny dvor EÚ výslovne uvádza: „Keďže všetky náležitosti upravené v článku 10 ods. 2 smernice 2008/48 musia byť uvedené zrozumiteľne a stručne, ako v podstate uviedla generálna advokátka v bode 52 svojich návrhov, je nevyhnutné, aby zmluva o úvere obsahovala jednoznačné a presné odkazy na iné písomnosti alebo iné trvalé nosiče obsahujúce tieto náležitosti, ktoré boli skutočne odovzdané spotrebiteľovi pred uzavretím zmluvy, aby sa mohol skutočne oboznámiť so všetkými svojimi právami a povinnosťami.“

21. Súdny dvor EÚ teda jasne konštatoval, že nie je nevyhnutné, aby náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere vyžadované smernicou 2008/48 boli obsiahnuté v jedinom dokumente. Podmienkou pre tento záver ale je, že zmluva o spotrebiteľskom úvere bude obsahovať jasné a zrozumiteľné odkazy na iné písomnosti alebo iné trvalé nosiče obsahujúce tieto náležitosti a že zároveň tieto iné písomnosti alebo iné trvalé nosiče boli skutočne odovzdané spotrebiteľovi pred uzavretím zmluvy, aby sa spotrebiteľ mohol skutočne oboznámiť so všetkými svojimi právami a povinnosťami.

22. Súdny dvor EÚ tiež explicitne odlišuje pojem písomne použitý v smernici 2008/48 a požiadavku písomnej formy vyžadovanej vnútroštátnym právom členského štátu, pričom členský štát je oprávnený dodržanie písomnej formy vyžadovať vo svojom vnútroštátnom právnom poriadku.

23. Ustanovenie § 9 ods. 1 prvá veta zákona o spotrebiteľských úveroch požaduje pre platné uzatvorenie zmluvy o spotrebiteľskom úvere písomnú formu (§ 40 Občianskeho zákonníka).

24. Podľa § 11 ods. 2 písm. b) zákona o spotrebiteľských úveroch poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až k), r) a y).

25. Vnútroštátny poriadok Slovenskej republiky, ako ani európska smernicová úprava spotrebiteľských úverov nevyžadujú zakotvenie všetkých náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere v jedinom dokumente ani nevylučujú použitie všeobecných obchodných podmienok.

26. Odvolací súd vyjadruje súhlas so žalovaným v odvolaní potiaľ, že pre naplnenie zákonnej požiadavky vo vzťahu k predmetnej náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, nie je nevyhnutné, aby zmluva o spotrebiteľskom úvere uvádzala splatnosť každej splátky odkazom na konkrétny dátum, a že vo všeobecnosti je potrebné akceptovať, ak, okrem samotnej zmluvnej listiny budú zmluvné podmienky (vrátane obligatórnych náležitostí) obsiahnuté v ďalších zmluvných dokumentoch, avšak dodáva, že je tomu tak len v tom prípade „pokiaľ podmienky tejto zmluvy umožňujú bez ťažkostí a s istotou identifikovať dátumy týchto splátok“ (bod 50 citovaného rozsudku), čo platí primerane aj vo vzťahu k uvedeniu termínu konečnej splatnosti úveru, ako obligatórnej náležitosti zmluvy o úvere vyžadovanej zákonom o spotrebiteľských úveroch v čase uzavretia zmluvy, t.j. musí byť uskutočnená riadna inkorporácia takýchto dokumentov do zmluvy - jasný, zrozumiteľný a transparentný odkaz na všetky dokumenty tak, aby bolo zjavné, o ktoré konkrétne dokumenty ide a musí byť jednoznačne uvedené, že sú súčasťou zmluvy a v akom rozsahu. Zároveň samotné zmluvné a obchodné podmienky musia spĺňať podmienku transparentnosti a nesmú byť pre spotrebiteľa prekvapivé. Na tomto mieste odvolací súd uvádza, že

pokiaľ niektoré náležitosti zmluvy o úvere, predpokladané zákonom o spotrebiteľských úveroch, boli upravené v zmluvných podmienkach, nepodpísaných zmluvnými stranami, takáto dohoda o podstatných náležitostiach úverovej zmluvy nespĺňa podmienku písomnej formy.

27. Z obsahu súdneho spisu plynie, že súčasťou spisu sp. zn. 4Csp/46/2016 je Oznámenie veriteľa o schválení úveru zo dňa 29.4.2014 (na čl. 36), sp. zn. 5Csp/37/2016 Oznámenie veriteľa o schválení úveru zo dňa 9.10.2014 (na čl. 35), sp. zn. 10Csp/47/2016 Oznámenie veriteľa o schválení úveru zo dňa 30.12.2014 (na čl. 32), sp. zn. 9Csp/47/2016 Oznámenie veriteľa o schválení úveru zo dňa 30.9.2014 (na čl. 34), sp. zn. 8Csp/46/2016 Oznámenie veriteľa o schválení úveru zo dňa 23.3.2015 (na čl. 41), že podľa bodu 7 zmluvných dojednaní každej z posudzovaných zmlúv súčasťou zmluvy sú prílohy, okrem iného Oznámenie veriteľa o schválení úveru, pričom v zmysle zmluvných dojednaní je (bol) veriteľ povinný dlžníkovi (žalobcovi) odoslať Oznámenie o schválení úveru, v ktorom bude uvedená výška úveru, splatnosť úveru, výška mesačnej splátky, lehota a podmienky splácania úveru, dátum splatnosti prvej a poslednej splátky, periodicita splátok, celková výška úveru a RPMN. Zmluvné dojednania boli podľa bodu 7. žiadosti/zmluvy jej neoddeliteľnou súčasťou a boli obsiahnuté na zadnej strane žiadosti/zmluvy. Nakoľko z obsahu súdneho spisu je zrejmé, že Oznámenia veriteľa o schválení úveru na základe predmetných zmlúv, ani zmluvné dojednania, na ktoré odkazujú jednotlivé zmluvy žalobcom (dlžníkom) podpísané nie sú, súd prvej inštancie správne vyhodnotil, že oznámenia veriteľa nie sú súčasťami jednotlivých zmlúv.

28. So zreteľom na uvedené je v okolnostiach súdnej veci nutné uzavrieť, že žalovaný súdu prvej inštancie neopodstatnene vytkol, že nesprávne ustálil, čo tvorí obsah zmluvy a v dôsledku nesprávneho postupu dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, ak pritom žalovaný v odvolaní bez ďalšieho jedine tvrdil, že súčasťou zmluvy o úvere sú aj zmluvné dojednania a „z ustanovenia článku 4., ods. 4.5. zmluvných dojednaní vyplýva Deň splatnosti poslednej splátky úveru, resp. revolvingu podľa splátkového kalendára je dňom konečnej splatnosti úveru“ a „deň splatnosti poslednej splátky úveru je uvedený v oznámení veriteľa o schválení úveru dlžníkovi“, a to v situácii, ak sám žalovaný tvrdí, a aj z vykonaného dokazovania nepochybne vyplynulo, že zmluvná klauzula o termíne konečnej splatnosti úveru nie je obsiahnutá v samotnom texte zmluvy (zmlúv), ale v zmluvných dojednaniach, ktoré podľa tvrdenia žalovaného veriteľa mali tvoriť jej neoddeliteľnú súčasť, avšak žalobca tvrdí, že nebol riadne oboznámený s náležitosťami zmluvy, pre žalobcu ako spotrebiteľa nie je jednoznačne zrejмый ani termín konečnej splatnosti a že obchodné podmienky žalovaného, resp. zmluvné podmienky k tej ktorej zmluve, žalobcovi neboli poskytnuté a neboli žalobcovi dané na podpis a žalobca oznámenie o schválení úveru neobdržal spolu so samotnou úverovou zmluvou, ktorú so žalovaným uzatváral, a preto žalobcovi ako spotrebiteľovi nie je (nebolo) vôbec zjavné, ktoré zmluvné a obchodné podmienky a v akom rozsahu sa na neho vzťahujú a odkazy, prípadne samotné obchodné podmienky, sú netransparentné.

29. Na tomto mieste odvolací súd pripomína závery súdnej praxe, ktorá je dlhodobo ustálená v závere, že je nevyhnutné zabezpečenie riadneho a preukázateľného informovania spotrebiteľov o obsahu zmluvných dojednaní obsiahnutých v obchodných podmienkach. Veritelia sú povinní preukázať, že zmluvné podmienky a obchodné podmienky sú spotrebiteľovi známe, resp. že boli k zmluve priložené, a to tak, aby sa spotrebiteľ mohol pred uzavretím zmluvy skutočne oboznámiť so všetkými svojimi právami a povinnosťami. Nepostačujú vyhlásenia uvedené v záverečných ustanoveniach zmlúv o tom, že spotrebiteľ obchodné podmienky prevzal a oboznámil sa s nimi. Uvedené vyplýva aj z rozhodnutia Súdneho dvora Európskej únie vo veci C - 449/13, CA Consumer Finance SA v. Bakkhaus, bod 28, podľa ktorého obozretný veriteľ si musí byť vedomý nevyhnutnosti zbierania a uchovania dôkazov o splnení svojich informačných povinností a povinnosti poskytnúť vysvetlenia.

30. Na základe vyššie uvedených skutočností je vecne správny záver súdu o tom, že úvery z posudzovaných zmlúv o spotrebiteľských úveroch sú v zmysle § 11 ods. 2 písm. b) zákona o spotrebiteľských úveroch bezúročné a bez poplatkov, na základe čoho potom súd prvej inštancie adekvátne uzavrel, že žalovanému vznikol nárok na vrátenie (iba) toho, čo žalobcovi poskytol, teda nárok na vrátenie sumy 1.806,01 eur (v tomto smere žalovaný závery súdu v odvolaní nespochyboval).

31. Poukazom na uvedené odvolací súd sa z dôvodu procesnej ekonómie ostatnými námietkami žalovaného v odvolaní nezaoberal, a podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny, vrátane akcesorického výroku o trovách konania.

32. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods.1 CSP v spojení s § 255 ods.1 CSP a § 262 ods.1 CSP. Žalovaný nebol v odvolacom konaní úspešný, a tak nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Žalobca bol v odvolacom konaní úspešný, preto mu súd priznal nárok na plnú náhradu trov odvolacieho konania, o výške ktorej rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

33. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie **n i e j e** prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b). Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1, 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1, 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).